

15.9.2009

B7-0039/2009 }
B7-0041/2009 }
B7-0044/2009 }
B7-0048/2009 } RC1

RESOLUTSIOONI ÜHISETTEPANEK

vastavalt kodukorra artikli 110 lõikele 4,

asendades järgmiste fraktsioonide esitatud resolutsiooni ettepanekuid:

PPE (B7-0039/2009)

ALDE (B7-0041/2009)

S&D (B7-0044/2009)

ECR (B7-0048/2009)

Metsatulekahjud 2009. aasta suvel

Marietta Giannakou, Theodoros Skylakakis, Michel Barnier, Ioannis Kasoulides, Veronica Lope Fontagné, Mario Mauro

fraktsiooni PPE nimel

Anni Podimata, Andres Perello Rodriguez, Kriton Arsenis

fraktsiooni S&D nimel

Corinne Lepage, Chris Davies

fraktsioon ALDE nimel

Marina Yannakoudakis

fraktsiooni ECR nimel

Niki Tzavela

fraktsiooni EFD nimel

Euroopa Parlamendi resolutsioon metsatulekahjude kohta 2009. aasta suvel

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse EÜ asutamislepingu artikleid 2, 6 ja 174;
- võttes arvesse oma 19. juuni 2008. aasta resolutsiooni ELi katastroofidele reageerimise suutlikkuse suurendamise kohta¹, 4. septembri 2007. aasta resolutsiooni loodusõnnetuste kohta², 7. septembri 2006. aasta resolutsiooni metsatulekahjude ja üleujutuste kohta³, 5. septembri 2002. aasta resolutsiooni üleujutuste kohta Euroopas⁴, 14. aprilli 2005. aasta resolutsiooni põua kohta Portugalis⁵, 12. mai 2005. aasta resolutsiooni põua kohta Hispaanias⁶, 8. septembri 2005. aasta resolutsiooni loodusõnnetuste (tulekahjude ja üleujutuste) kohta Euroopas⁷ ning 18. mai 2006. aasta resolutsioone looduskatastroofide (tulekahjud, põuad ja üleujutused) kohta – põllumajanduslikud aspektid⁸, regionaalarengu aspektid⁹ ja keskkonnaaspektid¹⁰;
- võttes arvesse 8. novembril 2007 vastu võetud uuesti sõnastatud nõukogu otsust, millega kehtestatakse ühenduse kodanikukaitse mehhanism¹¹;
- võttes arvesse komisjoni ettepanekut võtta vastu määrus Euroopa Liidu solidaarsusfondi loomise kohta (KOM(2005)0108) ja parlamendi 18. mai 2006. aasta seisukohta¹²;
- võttes arvesse Euroopa Kontrollikoja eriaruannet nr 3/2008 „Kui kiire, tõhus ja paindlik on Euroopa Liidu solidaarsusfond?“;
- võttes arvesse komisjoni 2008. aasta aruannet Euroopa Liidu solidaarsusfondi kohta ja aruannet kogemuse kohta, mis on saadud uue vahendi kuueaastase kasutamise järele;
- võttes arvesse 23. oktoobril 2007. aastal vastu võetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2007/60/EÜ üleujutusrisi hindamise ja maandamise kohta¹³;
- võttes arvesse nõukogu 5. märtsi 2007. aasta otsust kodanikukaitse rahastamisvahendi

¹ Vastuvõetud tekstid P6_TA(2008)0304.

² ELT C 187 E, 24.7.2008, lk 55.

³ ELT C 305 E, 14.12.2006, lk 240.

⁴ ELT C 272 E, 13.11.2003, lk 471.

⁵ ELT C 33 E, 9.2.2006, lk 599.

⁶ ELT C 92 E, 20.4.2006, lk 414.

⁷ ELT C 193 E, 17.8.2006, lk 322.

⁸ ELT C 297 E, 7.12.2006, lk 363.

⁹ ELT C 297 E, 7.12.2006, lk 369.

¹⁰ ELT C 297 E, 7.12.2006, lk 375.

¹¹ ELT L 314, 1.12.2007, lk 9.

¹² ELT C 297 E, 7.12.2006, lk 331.

¹³ ELT L 288, 6.11.2007, lk 27.

kehtestamise kohta (2007/162/EÜ, Euratom)¹ ;

- võttes arvesse justiits- ja siseküsimuste nõukogu 12.–13. juuni 2007. aasta istungi järeldusi järelevalve- ja teabekeskuse koostööstamisvõime tugevdamise kohta ühenduse kodanikukaitse mehhanismi raames;
 - võttes arvesse Michel Barnier' 9. mai 2006. aasta aruannet „Euroopa kodanikukaitse üksus – Europe aid”;
 - võttes arvesse 15.–16. juunil 2006 Brüsselis kokku tulnud Euroopa Ülemkogu eesistujariigi järelduste punkti 12, mis käsitleb ELi reageerimist hädaolukordadele, kriisidele ja katastroofidele;
 - võttes arvesse komisjoni teatist „Ühenduse lähenemisviis loodusõnnetuste ja inimtegevusest tingitud katastroofide ennetamisele” (KOM(2009)82 lõplik/2, 4. märts 2009);
 - võttes arvesse Euroopa – Vahemere piirkonna parlamentaarse assamblee poolt ühehäälselt vastu võetud resolutsiooni kodanikukaitse ning loodus- ja ökoloogiliste katastroofide vältimise kohta Euroopa – Vahemere piirkonnas;
 - võttes arvesse kodukorra artikli 110 lõiget 4,
- A. arvestades, et 2009. aastal iseloomustasid suve Lõuna-Euroopas taas hävitavad looduspõlengud, mis tabasid ELi liikmesriike, äärepoolsemaid piirkondi, taotlejariike ja ELi lähimaid naabreid ning tõid kaasa nii inimkannatusi, makstes vähemalt üheteistkümnemele inimesele elu, kui ka tohutut rahalist ja keskkonnakahju;
- B. arvestades, et Euroopa metsatulekahjude teabesüsteemi andmetel on Euroopas sel suvel tulekahjude tagajärjel kannatada saanud taimestiku ja metsaga kaetud maa-ala kogupindala enam kui 315 000 hektarit, ning kutsudes Euroopa Komisjoni tungivalt üles võtma kannatada saanud piirkondade toetuseks kiiresti kasutusele ELi vahendid;
- C. arvestades, et põud ja pidevad tulekahjud kiirendavad Lõuna-Euroopas suurte alade kõrbestumist – viimase aastakümne jooksul on aastas kadunud rohkem kui 400 000 hektarit Euroopa metsa – ning see kahjustab oluliselt asjaomaste elanike elukvaliteeti, avaldab mõju põllumajandusele, loomakasvatusele ja metsavarudele;
- D. arvestades, et järgmistel aastakümnetel tõuseb maailma õhutemperatuur paratamatult – hoolimata ülemaailmsetest jõupingutustest kliimamuutuse mõjude leevendamiseks – ning see avaldab eriti negatiivset mõju Lõuna-Euroopale, mida peetakse kliimamuutuse suhtes eriti tundlikuks piirkonnaks ja mida juba 2007. aastal tabasid enneolematult ulatuslikud looduspõlengud, mis olid tolle aasta erakordsete kuumalainete otsene tagajärg;
- E. arvestades, et loodusõnnetuste ja inimtegevusest tingitud katastroofide esinemissagedus, raskusaste, keerukus ja mõju on kõikjal Euroopas viimastel aastatel kiiresti kasvanud, tuues kaasa inimeste ja vara kaotuse ning avaldades katastroofilist lühi- ja pikaajalist mõju asjaomaste piirkondade majandusele, kahjustades loodus- ja kultuuripärandit, hävitades

¹ ELT L 71, 10.3.2007, lk 9.

majanduslikku ja sotsiaalset infrastruktuuri ning kahjustades keskkonda (looduspõlengute puhul looduslike elupaikade ning bioloogilise mitmekesisuse kadu, mikrokliima halvenemine ning kasvuhoonegaaside heite suurenemine);

- F. võttes arvesse loodusõnnetuste tagajärjel piirkonnale tekkivat majanduslikku ja sotsiaalset kahju näiteks turismisektoris ja tootlikule tegevusele laiemalt;
- G. arvestades, et ennetustegevus on eriti vajalik kaitseks loodusõnnetuste, tehnoloogiliste ja keskkonnakatastroofide eest;
- H. arvestades, et metsatulekahjusid raskendavad veelgi maapiirkondade ja sealsete traditsiooniliste tegevusalade hülgamine, ebapiisav metsahooldus, ühestainsast puuliigist koosnevate suurte metsaalade esinemine, sobimatute puuliikide istutamine, sobiva ennetuspoliitika puudumine, ebapiisavad karistused tahtlikult tekitatud tulekahjude eest ning ebaseaduslike ehitiste püstitamist keelavate ja taasmetsastamist tagavate seaduste ebapiisav rakendamine;
- I. arvestades, et viimastel aastatel on korduvalt rakendatud ühenduse kodanikukaitse mehhanismi;
- J. arvestades, et loodusõnnetustel, nt Lõuna-Euroopas üha sagedasematel metsatulekahjudel, võib olla ka piiriülene mõõde, sest need võivad väga kiiresti levida ja ootamatult suunda muuta, nõudes seega paindlikke, kiireid, koordineeritud ja mitmepoolseid jõupingutusi; arvestades ka ulatuslikku kahju, mida need võivad tekitada varale, inimestele, majandustegevusele ja keskkonnale;
- K. arvestades, et Euroopa Parlament on pärast seisukoha vastuvõtmist 2006. aasta mais nõudnud nõukogu eesistujariigilt korduvalt otsuse langetamist uue solidaarsusfondi käsitleva määruse suhtes;
- L. arvestades, et alates solidaarsusfondi loomisest 2002. aastal on fondist antud rahalist abi kokku rohkem kui 1,5 miljardi euro ulatuses;
- M. arvestades kontrollikoja seisukohta, et solidaarsusfond „on saavutanud oma peamise eesmärgi, milleks on näidata üles solidaarsust katastroofiolukorda sattunud liikmesriikidega”, kuid suurimaks probleemiks on jätkuvalt asjaolu, et fondi ei saa kriisijuhtimisvahendina piisavalt kiiresti rakendada;
- N. arvestades, et komisjon tunnistab vajadust suurendada solidaarsusfondi kasutamise kriteeriumide läbipaistvust ja lihtsust;
- O. arvestades, et Euroopa Parlament on alates 1995. aastast võtnud järjest vastu resolutsioone, nõudes tungivalt mitmeid Euroopa Liidu tasandi meetmeid Lõuna-Euroopa looduspõlengute vastu võitlemiseks, kuid need meetmed on jäänud rakendamata, poolikuks või ebatõhusaks,
- 1. avaldab hukkunute omastele ja kannatada saanud piirkonna elanikele kaastunnet ning tunneb nendega sügavat solidaarsust, samuti avaldab austust nii elukutselistele kui ka vabatahtlikele tuletõrjajatele ja sõduritele, kes töötasid väsimatult ja vapralt, et kustutada põlenguid, päästa

inimesi ja vähendada kahjustusi selle suve loodusõnnetuste ajal;

2. avaldab kahetsust, et Euroopa Parlamendi varasemates loodusõnnetusi käsitlevates resolutsioonides tehtud soovitusi ei ole rakendatud;
3. on seisukohal, et komisjon peaks esitama ettepaneku Euroopa loodusõnnetustega võitlemise strateegia kohta, mis hõlmaks kohustuslikku riskiennetust, ja töötama välja ühistegevuse protokollid igat tüüpi loodusõnnetuse puhuks terves ELis; on samuti seisukohal, et nimetatud strateegias tuleks erilist tähelepanu osutada madala asustustihedusega saartele ja äärepoolsematele piirkondadele;
4. palub komisjonil ja liikmesriikidel tagada, et üleujutusrisi maandamise meetmed keskenduksid ennetamisele; on seisukohal, et sellised loodusest lähtuvad, mitte sellega vastuolus olevad meetmed kaitseksid inimesi, vara ja keskkonda ning aitaksid saavutada nii keskkonnasäästliku veemajanduse kui ka ELi eesmärgi bioloogilise mitmekesisuse alal ning ELi kliimamuutustega kohanemise strateegia;
5. palub tungivalt komisjonil võtta kõige paindlikumal moel ja viivitamata kasutusele praegune ELi solidaarsusfond, et aidata selle suve loodusõnnetuste ohvreid;
6. nõuab tungivalt, et komisjon toetaks nende piirkondade taastamist, mis on kandnud suurt kahju, aitaks taastada kannatanud piirkondade tootmispotentsiaali, püüaks taaskäivitada töökohtade loomist ning võtaks asjakohaseid meetmeid, et hüvitada töökohtade ja muude sissetulekuallikate kaotusega kaasnevaid sotsiaalseid kulusid;
7. tervitab teiste liikmesriikide poolt ühenduse kodanikukaitse mehhanismi raames pakutud koostööd ja abi kannatada saanud piirkondadele; toetab metsatulekahjude kustutamiseks loodud katseprojekti jätkamist ning kutsub komisjoni üles esitama nimetatud katseprojekti kohta kiiresti aruande, et tihendada liikmesriikide koostööd ja kiirendada ELi kiirreageerimisvõimet käsitlevaid ettevalmistavaid meetmeid, ning kutsub üles esitama õigusakti ettepanekuid, millega luuakse tõeline ühenduse katastroofidele reageerimise suutlikkus, mis hõlmab metsatulekahjusid ja muud liiki katastroofe;
8. rõhutab kõnealuse küsimuse äärmist pakilisust ning nõuab sellest tulenevalt, et loodaks Barnier' aruandes kavandatud tõhus Euroopa üksus, mis suudaks hädaolukordades viivitamatult reageerida; nõuab seetõttu tungivalt, et komisjon esitaks konkreetsed ettepanekud Euroopa koostöövõime kiirendamiseks loodusõnnetuste puhul;
9. on seisukohal, et äsjased ja viimaste aastate kogemused rõhutavad vajadust tugevdada ühenduse kodanikukaitset / ennetusvalmidust ja reageerimisvõimet seoses metsa- ja muude looduspõlengutega Lõuna-Euroopas, ning nõuab tungivalt komisjonilt sellekohaste meetmete võtmist, et väljendada selgelt Euroopa solidaarsust nende riikidega, keda on tabanud suurõnnetused;
10. tunnustab järelevalve- ja teabekeskuse panust, mis toetas ja hõlbustas kodanikukaitse alase abi mobiliseerimist ja kooskõlastamist hädaolukordade ajal;
11. rõhutab liikmesriikide individuaalset vastutust kodanikukaitse- ja kriisijuhtimismeetmete eest ja nende esmavastutust tulekahjude ennetamise ja kustutamise eest; kutsub komisjoni üles

võtma vajalikke meetmeid sõltumatu, alalise Euroopa reageerimisjõu loomiseks, mis abistaks liikmesriike ja põlengus kannatavaid piirkondi erakordselt tugevate metsatulekahjude ja muude katastroofide ajal parima varustuse ja eksperdihinnanguga; märgib sellega seoses, et Euroopa Komisjon peaks uurima võimalusi täiendava suutlikkuse kasutamiseks, mis võib olla kättesaadav muudest allikatest, sealhulgas erasektori vahenditest, et tagada suurõnnetustele kiirreageerimine;

12. peab taunimisväärseks tõsiasja, et paljud neist metsatulekahjudest on ilmselt alguse saanud süütamisest, ning tunneb iseäranis muret selle pärast, et seda liiki kuriteod on üha enam süüdi Euroopa metsatulekahjudes; kutsub seetõttu liikmesriike üles karmistama karistusi kuritegude eest, mis kahjustavad keskkonda, ja eriti metsapõlenguid põhjustavate kuritegude eest, ning usub, et kiire ja tõhus uurimine süüdlase kindlakstegemiseks, millele järgneb teole kohane karistus, aitaks ära hoida hooletut ja tahtlikku käitumist;
13. juhib tähelepanu sellele, et süütajaid, eriti neid, kes saavad kasu ülesehitamisest või metsamaa hävitamisest, võivad tegutseda õhutada seadused, millega ei ole sellist maad rangelt määratletud või kaitstud, ja/või ebaseaduslike ehitiste püstitamist keelavate seaduste ebapiisav rakendamine; palub seetõttu tungivalt liikmesriikidel tagada, et kõik põlenud metsaalad jääksid metsadeks ja et need oleksid hõlmatud taasmetsastamise programmidega;
14. nõuab tõhusamaid meetodeid metsatulekahjude varaseks avastamiseks ja tulesummutuse meetmete alase eksperdihinnangu paremat levitamist liikmesriikide vahel ning nõuab tungivalt, et komisjon edendaks kogemuste vahetust piirkondade ja liikmesriikide vahel;
15. tunnustab Euroopa Liidu, selle liikmesriikide ja teiste riikide solidaarsust abi andmisel metsatulekahjude ajal kannatanud piirkondadele, mida varustati õhukite, tuletõrjevastustuse ja oskusteabega, samuti tunnustab kiiduväärset abi, mida osutati asjaomastele ametivõimudele ja päästemeeskondadele; on seisukohal, et selliste nähtuste ulatus ja mõju ulatub sageli üle piirkondliku ja riikliku tasandi ning suutlikkuse, ning nõuab kiiremas korras tõhusaid Euroopa tasandi meetmeid;
16. tervitab suurte tulekahjudega silmitsi seisvate liikmesriikide abistamiseks sel suvel loodud Euroopa tuletõrjeõhukite taktikalise reservi (EUFFTR) panust; märgib, et katseprojekt loodi Euroopa Parlamendi toetusel, et tihendada liikmesriikide koostööd metsatulekahjude kustutamisel, ning see osutus suurepäraseks näiteks Euroopa tasandi paremast suutlikkusest tagada hädaolukordades kohene abi; rõhutab sellega seoses vajadust jätkata nimetatud katseprojekti arendamist ja tugevdamist, sest oleme jätkuvalt olukorras, kus esineb suuri hävinguid, sest liikmesriikide võimetest ja EUFFTRist jääb väheks;
17. on seisukohal, et uus Euroopa Liidu solidaarsusfondi määrus on hädavajalik, et lahendada paindlikumalt ja tõhusamalt loodusõnnetuste põhjustatud probleeme; kritiseerib asjaolu, et nõukogu blokeeris selle edasiarendamise, viivitades õigusvastaselt läbivaatamisega, hoolimata sellest, et parlament võttis oma seisukoha ülekaaluka häälteenamusega vastu esimesel lugemisel 2006. aasta mais;
18. rõhutab asjaolu, et kõnealuse algatuse taaselustamine oleks äärmiselt kasulik fondi praktiliseks tegevuseks, sellega laiendatakse fondi kohaldamisala, tühistatakse fondi erakorraline kasutamine piirkondlike katastroofide korral, võimaldades sellest abi saada

suuremal hulgal piirkondadel, vähendades selle kasutamiseks vajalikku kahjuläve ning kõige olulisema punktina, võimaldades kiirendatud väljamaksete abil katastroofile kiiremini reageerida;

19. nõuab tungivalt, et komisjon ja nõukogu võtaksid endale kindla kohustuse leida kiiremas korras kompromiss solidaarsusfondi määruse läbivaatamise taasalustamiseks, et luua tugevam ja kiirem vahend, mis suudaks reageerida uutele globaliseerumise ja kliimamuutusega seotud probleemidele; kutsub üles praegust eesistujariiki Rootsit, samuti ELi rahandus-, keskkonna-, põllumajandus- ja regionaalarengu ministreid võtma viivitamata kiireid ja tõhusaid meetmeid;
20. väljendab muret selliste loodusõnnetuste suurenenud arvu pärast, mille põhjuseks võib ekspertide kinnitusel pidada peamiselt kliimamuutusi, ning kutsub komisjoni ja nõukogu üles tegema kõik selleks, et saavutada ambitsioonikas rahvusvaheline kokkulepe Kyoto protokolliga osaliste koosolekuna toimival konventsiooniosaliste eelseisval viiendal konverentsil, mis toimub 7.–18. detsembril 2009 Kopenhaagenis, Taanis;
21. rõhutab vajadust tõhustada kõikide loodusõnnetuste vastu suunatud ennetusmeetmeid, luues ühised strateegilised suunised, et tagada liikmesriikide parem koostöö, samuti erinevate ühenduse vahendite (struktuurifondid, solidaarsusfond, EAFRD, LIFE+ ning suurõnnetustele kiire reageerimise ja valmisoleku vahend) parem talitlusvõime ja koordineeritus, unustamata ka vajadust kaasata teisi olemasolevaid vahendeid, nt piirkondlikuks otstarbeks mõeldud riigiabi ja EIB laene, et leevendada loodusõnnetuste tekitatud kahju; kutsub komisjoni üles esitama aruande, mis käsitleks metsatulekahjude eest kaitsmiseks eraldatud ühenduse vahendeid ja seda, kas neid on kasutatud asjakohaselt;
22. nõuab piirkondlike koordineerimismehhanismide kasutuselevõtmist maaelu arengu programmides, et suurendada ennetusmeetmete tõhusust;
23. rõhutab vajadust kiirendada ELi vahendite juurdepääsu menetlust, et taastada põllumajandusmaa pärast üleujutusi ja põlenguid ning teha kättesaadavaks rohkem rahalist abi tule tõkestusvööndite ja üleujutustõkete rajamiseks; rõhutab metsatulekahjude ja üleujutuste hukatuslikku mõju mets- ja kariloomadele;
24. peab hädavajalikuks võtta arvesse maapiirkondade struktuurseid probleeme (elanikkonna vähenemine, põllumajandusmaa hülgamine, raadamine ja metsaalade omandi ülemäärane killustatus);
25. on seisukohal, et kodanikukaitse ja keskkonnapoliitika vahelisi seoseid tuleks tugevdada, et kasutada täielikult ära keskkonnavalades õigusaktides sisalduvaid ennetusmeetmeid ja tagada ELi kooskõlastatud lähenemisviis katastroofide ennetamisel ja tagajärgede leevendamisel; rõhutab siiski, et liikmesriikide olemasolevat kodanikukaitse ja õnnetuste ennetamise pädevust ei kavatseta asendada ega nõrgendada ELi suunistega;
26. palub komisjonil edendada liikmesriikidega kokku lepitud ennetusmeetmeid käsitlevaid teavitus- ja koolituskampaaniaid, et vähendada loodusõnnetuste ohtu ja leevendada tagajärgi, eelkõige suurima riskiga piirkondades, teavitades üldsust vajadusest hoolitseda keskkonna eest ja säilitada loodusvarasid; palub tungivalt komisjonil ja liikmesriikidel võtta meetmeid, sealhulgas üldsuse teadlikkust suurendavaid meetmeid, vee, pinnase ja bioloogiliste

ressursside säästvamaks kasutamiseks ning paremaks jäätmehoolduseks, mille puudumisest on põlengud sageli tingitud;

27. toonitab, et tulekahjude praegusel sagedusel Lõuna-Euroopas – peaaegu 95% kogu põlenud maa-alast asub Vahemere piirkonnas – on lisaks tõsistele keskkonnameetmetele ja majanduslikele tagajärgedele väidetavalt otsene seos sellele piirkonnale avalduva kliimamuutuste mõju suurenemisega (erosioon ja pinnase kadu, kõrbestumine, kasvuhoonegaaside heidete (sealhulgas CO₂) suurenemine);
28. rõhutab, et Vahemere piirkonna metsa ökosüsteemide tõsist kokkupuudet kliimamuutusega tuleks täiel määral arvesse võtta; palub komisjonil võtta ühise põllumajanduspoliitika põllumajandus- ja keskkonnameetmete hulgas kasutusele konkreetset sekkumismeetmeid, et ennetada metsatulekahjusid ja vältida nende levikut, ning kaaluda põhjalikult ühise metsapoliitika loomist, et tulla paremini toime kliimamuutuse ja loodusõnnetustega; nõuab tungivalt, et komisjon seaks oma ettepanekus ELi kliimamuutusega kohanemise tegevuskava kohta prioriteediks põua ja metsatulekahjude ennetamise ja nende vastu võitlemise Lõuna-Euroopas;
29. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, liikmesriikide valitsustele ning tulekahjude ja üleujutuste all kannatanud piirkondade ametiasutustele.